

**PROJECTE
LINGÜÍSTIC
DE CENTRE**

CENTRE MUNICIPAL
D'ADULTS DE CAMBRILS

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	1
2. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC	2
2.1. L'ENTORN	2
2.2. ALUMNAT.....	4
3. ÀMBITS DEL CENTRE	6
3.1. ÀMBIT HUMÀ I DE SERVEIS	6
3.2. ÀMBIT ADMINISTRATIU	7
3.2.1. INTERN	7
3.2.2. EXTERN.....	7
3.3. ÀMBIT ORGANITZATIU	7
3.4. ÀMBIT PEDAGÒGIC	8
3.4.1. TRACTAMENT DE LA LLENGUA CATALANA	8
3.4.1.1. LA LLENGUA CATALANA COM A LLENGUA VEHICULAR I D'APRENENTATGE	8
3.4.1.2. LA LLENGUA CATALANA COM A MATÈRIA CURRICULAR	15
3.4.2. TRACTAMENT DE LA LLENGUA CASTELLANA	20
3.4.3. TRACTAMENT DE LA LLENGUA ESTRANGERA	24
3.4.4. ACOLLIDA D'ALUMNAT NOUvingut	28
4. ACTUACIONS	30
4.1. LLENGUA CATALANA.....	31
4.2. LLENGUA CASTELLANA	32
4.3. LLENGUA ANGLESA	33

1. INTRODUCCIÓ

A la *Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC)* s'estableix que els centres públics i privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del Projecte Educatiu del Centre, un *Projecte Lingüístic* que emmarqui el tractament de les llengües al centre. El *Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius*, quan defineix el contingut del Projecte Educatiu del Centre també fa esment al Projecte Lingüístic.

Tenint en compte aquest marc legal cal que el CMFA Rosa dels Vents redacti i aprovi el seu Projecte Lingüístic en el marc del Projecte Educatiu del Centre. Aquest projecte té els següents **objectius generals**:

- a) Definir i caracteritzar el context sociolingüístic del Centre.
- b) Regular els usos lingüístics en tots els àmbits, espais i activitats del Centre.
- c) Descriure el tractament i ús de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
- d) Establir els criteris generals del procés d'ensenyament i aprenentatge de la llengua catalana, la llengua castellana i les llengües estrangeres.
- e) Definir actuacions al Centre dins l'àmbit lingüístic.

Tenint en compte aquests objectius, el Projecte Lingüístic s'estructura en diversos apartats. En primer lloc, es descriu el context sociolingüístic del Centre tenint en compte el seu entorn, l'alumnat i el professorat. En segon lloc es descriu el desenvolupament del projecte que s'estructura per àmbits. El primer àmbit fa referència al personal docent i administratiu del Centre i als serveis. El segon àmbit regula tot el procediment administratiu. El tercer àmbit fa referència a l'organització i les relacions i, finalment, el quart àmbit és el pedagògic. En el darrer apartat es descriuen actuacions importants per a desenvolupar el projecte amb la seva avaluació i el calendari.

El Projecte Lingüístic ha de ser aprovat pel consell escolar de centre i es revisarà quan es revisi el Projecte Educatiu de Centre.

2. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

2.1. L'ENTORN

El municipi de Cambrils està ubicat al camp de Tarragona i pertany a la comarca del Baix Camp. El terme municipal té una superfície de 35,21 km² i presenta una orografia uniformement plana amb un lleuger pendent cap al mar del 2% d'inclinació. La vila de Cambrils és la segona població de la comarca del Baix Camp, al bell mig de la Costa Daurada.

En el terme municipal de Cambrils, els nuclis principals i centrals de població són els que estan formats pels barris antics de la Vila i el de la Marina. El barri antic de la Vila, ubicat a una distància aproximada d'un quilòmetre de la costa, és el barri on durant segles s'ha centrat la vida artesana, comercial, judicial i administrativa de la població. El barri de la Marina va néixer arran del mar, on actualment hi ha el port, sota la protecció d'una forta torre de defensa. Aquesta és la zona on s'hi instal·len els pescadors i on, a partir dels anys 60, es desplaça bona part de l'activitat comercial.

Cambrils ha sofert un canvi radical a partir dels anys 60. És una ciutat en plena expansió, que té una longitud aproximadament de 9 km i una mitjana d'amplada d'un quilòmetre.

En els darrers anys, Cambrils ha passat de ser un municipi bàsicament turístic, amb un gran augment de la població a l'estiu i, en conseqüència, una important activitat econòmica durant la temporada alta, a un municipi on cada cop hi ha més persones que hi resideixen tot l'any i que demanen una sèrie de serveis permanents. Segons les últimes dades de l'IDESCAT, de l'any 2021, el PIB per habitant va ser de 16,4 milers d'euros, per sota de la mitjana catalana que era de 31,6. El 82,9% del valor afegir brut en milions d'euros correspon al sector serveis. La renda familiar disponible bruta per habitant era de 16,4 milers d'euros, una mica per sota també de la mitjana catalana que era de 18,3.

Pel que fa al nombre d'habitants, Cambrils és la segona ciutat costanera de la demarcació després de Tarragona, la quarta ciutat de la província i tercera del Camp de Tarragona, gràcies a un extraordinari creixement de població en els darrers anys. L'any 1960 comptava amb 4.761 habitants i en el 2023 la població censada està al voltant dels 36.441 habitants, si bé la quantitat real de residents és superior. El 66,7% de la població tenen entre 15 i 64 anys. Durant els períodes més intensos de l'època turística, Cambrils pot superar els 120.000 habitants. D'aquesta població quasi el 43,1% ha nascut fora de Catalunya, i el 20,3% té nacionalitat estrangera.

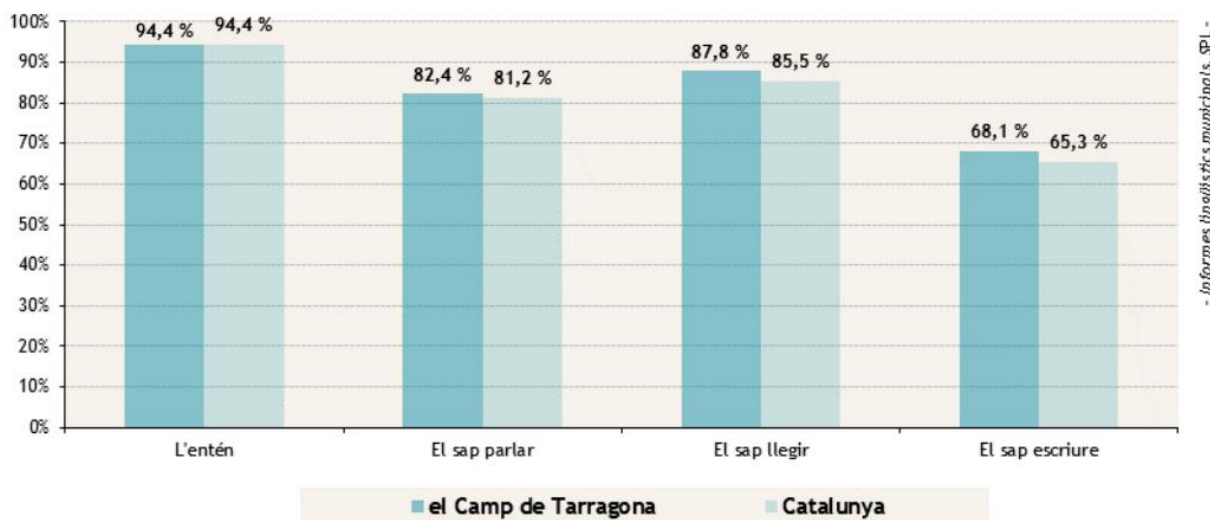
La ciutat té més de 200 entitats i associacions de tot tipus: culturals, esportives, recreatives, associacions de veïns i Ampes. La població escolar de Cambrils, lluny de produir els paràmetres generats en la majoria de les poblacions catalanes, ha comptat any rere any amb un increment important del nombre d'alumnes. El total d'alumnes matriculats en tots els ensenyaments oficials del municipi ascendeix, en dades del curs 2022-23, a uns 6.300 alumnes aproximadament. Cambrils compta amb dos llars d'infants municipals, tres concertades i una privada, 8 centres d'educació infantil i primària públics, anomenats Escoles (abans CEIP), tres centres d'educació secundària, INS (abans IES), un Institut Escola i un col·legi concertat amb la disposició d'estudis de primària i secundària. A més d'aquests centres, també compta amb una escola de música, un PTT, una UEC, i un Centre de Normalització Lingüística. La taxa d'abandonament dels estudis secundaris durant el curs 2021-2022 es trobava al voltant del 16,9%, i l'any 2023 s'ha reduït a un 14% al conjunt de Catalunya.

Segons la darrera enquesta de l'IDESCAT, l'any 2011 la població de Cambrils tenia els següents coneixements de llengua catalana:

- L'entén: 94,9%
- El sap parlar: 71,1%
- El sap llegir: 78,6%
- El sap escriure: 55,4%
- No l'entén: 5,1%

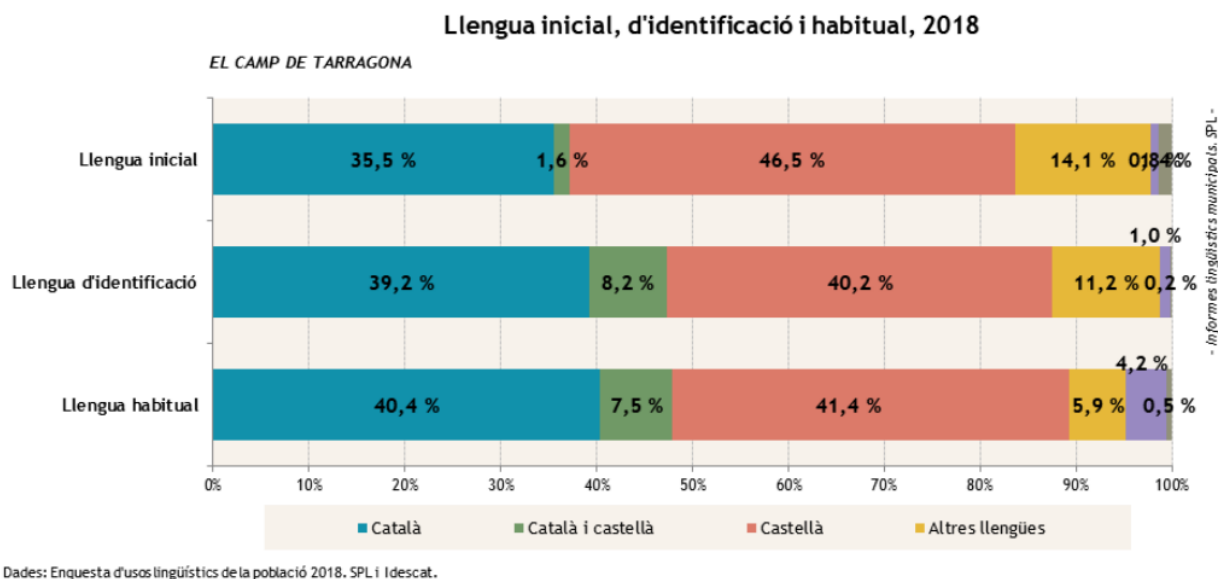
Per trobar dades més recents, hem consultat al web de la Generalitat *la llengua catalana als municipis de Catalunya* les dades relatives al municipi de Cambrils, per tant les del Camp de Tarragona, i a continuació s'exposen les que es consideren més rellevants.

Coneixements de català de l'àmbit territorial i Catalunya, 2018

Dades: Enquesta d'usos lingüístics de la població 2018. SPL i Idescat.

El percentatge de persones que dominen les categories 'El sap parlar', 'El sap llegir' i 'El sap escriure' a l'àmbit territorial del Camp de Tarragona és superior al percentatge a nivell de Catalunya. Al 2018, al Camp de Tarragona amb una població de 432.400 habitants, hi havia 153.600 persones que tenien el català com a llengua inicial, 174.900 que la tenien com a llengua habitual i 169.600 que la tenien com a llengua d'identificació.

2.2. ALUMNAT

Respecte a la matrícula, el CMFA Rosa dels Vents de Cambrils té una mitjana dels darrers 10 anys d'unes 343 matrícules per curs amb les següents característiques:

- Gènere: un 40,1% d'homes enfront un 59,9% de dones.
- Edat: un 48,2% menors de 40 anys enfront un 51,8% majors de 40 anys, on el gruix principal se situa entre els 20 i els 29 anys (25,6%).
- Residència: un 81,3% de Cambrils i un 18,7% de municipis veïns.
- Origen: un 30,3% de Catalunya, un 9,8% de la resta d'Espanya, un 23,5% d'Europa, un 23,2% d'Àfrica (sobretot del Magrib), un 9,2% d'Amèrica i un 3,9% d'Àsia i Oceania.

Pel que fa als usos lingüístics de l'alumnat, en el 2024 s'ha fet una enquesta de la qual recollim les dades a través de les següents taules:

Quina és la teva llengua primera?

EUROPA											MAGRIB	ÀSIA	
anglès	castellà	atalà	francès	flamenc	italià	romanès	portuguès	búlgar	ucraïnès	rus i similars	àrab / bereber	finlandès	filipí
2	25	26	4	1	2	2	4	2	8	11	14	1	1
2%	24%	25%	4%	1%	2%	2%	4%	2%	8%	11%	14%	1%	1%

En quina llengua et relaciones habitualment?

EUROPA											MAGRIB	ÀSIA	
anglès	castellà	atalà	francès	flamenc	alemany	italià	Portuguès	búlgar	ucraïnès	rus i similars	àrab / bereber	finlandès	filipí
4	34	26	4	1	1	2	1	1	8	8	11	1	1
4%	33%	25%	4%	1%	1%	2%	1%	1%	8%	8%	11%	1%	1%

Anys de residència a Catalunya

0-2	3-5	>5	Sempre
29	10	22	42
28,2%	9,7%	21,4%	40,8%

Durant quines etapes has estat escolaritzat a Catalunya?

cap	infantil	primària	secundària	batxillerat
36	2	14	22	29
35%	2%	14%	21%	28%

Quants anys has estudiat anglès a l'escola?

0-1	2-3	3-4	>4
42	13	16	32
40,8%	12,6%	15,5%	31,1%

Segons les dades de les taules ens adonem que la meitat de l'alumnat té com a llengua primera una de les dues llengües oficials: el català (25%) o el castellà (33%). Aquesta dada lliga amb els anys de residència a Catalunya en què un 40,8% són catalans i un 21,4 % fa més de 5 anys que viuen a Catalunya. Tanmateix, les dades ens mostren la diversitat de la població de Cambrils, que com es pot veure és una mena de Torre de Babel pel que fa a la diversitat lingüística, ja que en el centre hi ha usuaris de catorze llengües diferents.

Per altra banda, les persones que no han estudiat a Catalunya també és un percentatge força alt, un 35%, això significa que són nouvinguts i que venen al centre per estudiar castellà o formació instrumental, ja que hi ha també moltes persones magrebines, és el grup amb la tercera llengua que s'usa (11%), que no han estat escolaritzades.

Finalment, donat que el centre imparteix cursos d'anglès, també es pot veure que tot i que la meitat dels alumnes han estat escolaritzats a Catalunya hi ha força mancança de coneixements d'aquesta llengua i només el 31,1% l'ha estudiat més de 4 anys a l'escola, que correspondria a l'etapa de l'ESO.

3. ÀMBITS DEL CENTRE

3.1. ÀMBIT HUMÀ I DE SERVEIS

PROFESSORAT

El Centre compta amb el següent personal docent:

- 7 docents de plantilla laboral

Dels set docents, n'hi ha sis que són personal laboral fix i un personal laboral. Aquests docents estan repartits en els següents àmbits:

- dos docents de l'àmbit científicotecnològic (Llicenciatura en ciències biològiques i en direcció i administració d'empreses).
- tres docents de l'àmbit de les llengües (Llicenciatura en filologia catalana, filologia hispànica i filologia anglesa).
- un docent de l'àmbit de les socials (Llicenciatura en Història).
- una mestra (Llicenciatura en pedagogia).

D'aquesta plantilla de professors, n'hi ha que tenen una experiència docent de més de vint anys, de disset, de deu, de set i de tres anys. En total una mitjana d'uns catorze anys.

El Centre compta amb un Equip de suport format per:

- dos professionals docents voluntaris, un de l'àmbit de comunicació i l'altre de científicotecnològic.
- D'un a dos estudiants de pràctiques dels graus de pedagogia i psicologia en les tasques d'atenció a la diversitat, orientació, elaboració de material de formació instrumental...
- Alumnat del segon curs de batxillerat de l'Institut Mar de la Frau, que fa pràctiques d'Estada a l'Empresa, que col·labora fent suport a la lectura a l'alumnat de GESO i de FI, tasques administratives...

La relació del professorat amb l'alumnat és en llengua catalana dins l'aula, excepte a les matèries de llengua castellana o de llengua estrangera. Fora de l'aula la relació és majoritàriament també en llengua catalana, encara que també s'utilitza llengua castellana, per a l'alumnat dels cursos de castellà, i llengües estrangeres com l'anglès (sobretot amb persones nouvingudes).

Cal remarcar també que el projecte lingüístic evita la utilització de percentatges en l'ensenyament i l'ús de les llengües, ja que es regeix per l'entorn sociolingüístic de l'alumnat i de Cambrils que, com es pot veure en aquest document és ben divers.

PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

El centre compta amb una persona amb tasques d'administració que és personal funcionari. Aquesta persona coneix la llengua catalana, la llengua castellana i les llengües anglesa i francesa. La relació amb l'alumnat i amb els sol·licitants d'informació és majoritàriament en llengua catalana, si bé quan hi ha persones que no l'entenen es dirigeix en llengües castellana, anglesa o francesa.

3.2. ÀMBIT ADMINISTRATIU

Tota la documentació del centre segueix les directrius de l'article 16 de la LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

3.2.1. INTERN

Al Centre tota la documentació es redacta en llengua catalana. Concretament, els següents documents:

- Retolació, avisos i comunicats als diversos taulers d'anuncis de: documentació de processos de preinscripció i matrícula, horaris, extractes de normativa, calendaris, informació diversa del centre, etc.
- Documentació administrativa del centre: expedients i historials acadèmics d'alumnat, registres d'incidència, registres d'informació, registres d'activitats, impresos de preinscripció i matrícula, controls d'assistència, actes de reunions i claudres, programacions didàctiques, informes, projectes, etc.

3.2.2. EXTERN

Tota la documentació externa es redacta en llengua catalana. Concretament fem referència a: correspondència, informes, expedients i historials acadèmics, comunicacions dirigides a altres departaments, administracions o entitats, espai web, Instagram, comunicacions de reclamacions, documents de faig constar o certificats, etc.

Excepcionalment, quan el document va adreçat a una administració o entitat de fora de Catalunya es redacta en bilingüe, en català i castellà.

3.3. ÀMBIT ORGANITZATIU

Els òrgans de govern col·legiats del Centre són els següents:

- Consell escolar de Centre
- Claustre de professorat

Tant a les sessions del Consell escolar de Centre com a les sessions de claustre de professorat la llengua que es fa servir és la catalana. També s'utilitza aquesta llengua en les reunions d'equips docents, de l'equip directiu o de coordinació entre professorat.

Quan es realitzen reunions o sessions amb personal d'ensenyament d'altres administracions: local, de la Generalitat de Catalunya o d'entitats, també s'utilitza la llengua catalana.

El Centre no té cap persona nomenada com a coordinador o coordinadora lingüística i les decisions o directrius d'aquest àmbit es parlen i s'acorden en reunions de coordinació, i la seva execució és responsabilitat de la cap d'estudis o/i de la directora.

3.4. ÀMBIT PEDAGÒGIC

3.4.1. TRACTAMENT DE LA LLENGUA CATALANA

3.4.1.1. LA LLENGUA CATALANA COM A LLENGUA VEHICULAR I D'APRENTATGE

La llengua catalana és la llengua vehicular i d'aprenentatge en tots els set ensenyaments del CMFA Rosa dels Vents, des dels ensenyaments de llengües i COMPETIC fins a la formació per a l'accés a la universitat per a majors de 25 anys, passant per la formació instrumental i el GESO i el curs per a la prova d'accés a cicles formatius de grau superior. Això significa que s'imparteixen les classes de qualsevol matèria en llengua catalana, excepte en les matèries de llengua castellana i llengua anglesa i els cursos de llengua castellana i de llengua anglesa.

L'ús de la llengua catalana com a vehicular i d'aprenentatge respon a tres factors. Per una banda, la LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix el català com a llengua vehicular i d'aprenentatge donat que és la llengua pròpia de Catalunya. A més, decreta que les activitats educatives, el material didàctic, les activitats d'avaluació, tant les orals com les escrites, siguin en català, excepte en les matèries de llengua castellana i llengua estrangera.

Per altra banda, segons les dades de l'enquesta duta a terme l'any 2024 a 103 alumnes del Centre, en la qual es recullen dades sobre els usos lingüístics de l'alumnat, tenim la constatació que la llengua primera de l'alumnat és majoritàriament el castellà, seguit del català, l'àrab i /o bereber (amazic) i en quart lloc el rus i l'ucraïnès. Davant aquestes dades, el centre oferint la formació en català té la voluntat de fer una immersió lingüística; una immersió que garanteix un coneixement suficient del català, encara que els alumnes parlin altres idiomes fora del centre.

El tercer factor fa referència a la titularitat municipal del centre. L'Ajuntament de Cambrils compta amb un *Reglament per a l'ús de la llengua catalana*, que empara i promou que qualsevol formació sigui en català.

Tot i els esforços del centre i donades les característiques del col·lectiu que accedeix a la formació, cal admetre que s'han d'instaurar més estímuls i protocols per tal que la llengua catalana esdevingui la llengua de comunicació de l'alumnat.

Les actuacions que s'han seguit fins ara són les següents:

- Informació sobre els cursos del Consorci per a la Normalització Lingüística
- Accés gratuït a llibres en català, castellà i anglès
- Activitats extraescolars en català
- Informació sobre el programa del voluntariat per la llengua del CNL
- Activitats lúdiques en català: anar al teatre, al cinema...
- Aula de suport: s'afavoreix la comprensió i expressió escrita a través d'una aula de suport portada a terme per persones voluntàries, estudiants en pràctiques o adscrites a un programa de serveis a la societat.
- Padrins de lectura: es fomenta el gust per la lectura, les habilitats i la comprensió lectores a partir de llibres de lectura fàcil en català.

Per altra banda, pel que fa a la formació i per tal d'adquirir competències en les diferents habilitats lingüístiques, el fet que el català sigui la llengua vehicular i d'aprenentatge significa que es porten a terme les següents actuacions en les quatre habilitats lingüístiques: comprensió oral, expressió oral, comprensió escrita i expressió escrita.

Totes aquestes activitats, les proves i avaluacions internes han permès evidenciar una evolució positiva del domini de la llengua, de forma que es va ben encaminat. Tanmateix, la pressió exterior de l'ús de la llengua castellana fa que calgui seguir reforçant activitats en català.

COMPREENSIÓ ORAL

El professor presenta la seva exposició en català i en totes les relacions amb l'alumnat. En casos puntuals (nouvenguts recents, parlants nadius de llengües en un alfabet no llatí, etc) hi ha hagut alumnes que han necessitat un període d'adaptació. El criteri del centre és afavorir una adaptació en el primer trimestre en la majoria d'ensenyaments, de forma que el professor els atindrà o farà els aclariments pertinents per tal que es puguin seguir la matèria. A mida que avança el curs, l'alumne ha de deixar de demanar atenció pel que fa a la comprensió oral.

Així mateix, per tal que l'alumnat pugui seguir la formació impartida al centre se li informa i se li recomana el seguiment de cursos de català fora del centre, a través del Consorci de Normalització Lingüística.

Tanmateix, cal admetre que hi ha formacions que aquest criteri inicial és difícil de seguir. Així cal assenyalar que en la formació instrumental es reforça l'aprenentatge de la llengua catalana amb desdoblament del grup en els primers nivells.

Finalment, seguint els criteris d'acollida al nouvingut, si la persona que vol accedir a un ensenyament no reuneix els requisits necessaris de comprensió oral del català i no pot fer cursos de català, se li desaconsella la inscripció a la formació. L'alumne ha de tenir uns mínims de comprensió oral que garanteixin que pot seguir una formació en què els continguts es vehiculen en català. L'única excepció és en la formació instrumental, ensenyament al qual l'alumnat que no entén el català però sí el castellà i que no està alfabetitzat o disposa de poques habilitats lectores i d'escriptura s'hi pot inscriure.

EXPRESSIÓ ORAL

L'expressió oral en català sempre és present en les relacions entre professor i alumnat, per part del professorat. En aquest sentit, per al professorat el català és una llengua viva, i així ho percep l'alumnat, ja sigui dins a l'aula, en les hores de tutoria, com en qualsevol consulta en altres espais del centre, el professor es dirigeix sempre en aquesta llengua.

Per a l'alumnat, en canvi, la llengua de comunicació oral és el castellà. Aquesta constatació respon a diferents causes que tenen a veure amb els diferents col·lectius que accedeixen a les diverses formacions.

Donat que les diferents formacions tenen diferents objectius, tot seguit es concreta l'expressió oral en els diversos ensenyaments:

- En els ensenyaments de llengües, en el cas d'anglès nivell 2 i de COMPETIC 1, el col·lectiu és ben divers. Per una banda, en els cursos d'anglès hi ha més persones de diferents orígens (Rússia, Argentina, Brasil ...) i, per l'altra, en els cursos de COMPETIC 1 són persones grans que no han estat escolaritzats en català, per tant, tenen més desimboltura en l'expressió oral i escrita en castellà. Aleshores, tot i que la llengua vehicular i d'aprenentatge del professorat és el català, l'alumnat, algunes vegades, s'adreça al professor en castellà.

- En la Formació Instrumental, tot i que el professorat empra sempre la llengua catalana en les seves exposicions, explicacions i aclariments, l'alumnat gairebé mai respon o es dirigeix al professorat amb aquesta llengua. Les característiques del col·lectiu que s'inscriu en aquesta formació, majoritàriament dones d'origen magribí i joves menors no acompanyats d'origen africà, i el context sociolingüístic de Cambrils, fan que el català es percebi com a llengua prescindible. Aquesta és la formació on s'han establert més actuacions respecte a l'ús de la llengua catalana donat que és el que presenta més mancances.
- En canvi, en el GES, trobem persones que han rebut l'escolarització a Catalunya, coneixen i parlen el català, tot i que en alguns casos no és la seva llengua materna i es relacionen en castellà. La realitat lingüística de l'entorn fa que tot i que el professorat es dirigeix a l'alumnat en català, sovint l'alumnat respon en aquesta llengua a la professora de català. Per tant, s'arrossegueu uns costums lingüístics que ja s'han establert en els anys escolars anteriors. Trencar aquests usos és força difícil, si bé cal assenyalar que en el segon nivell augmenta el nombre d'alumnes que es dirigeix al professor en català. Tanmateix, el castellà segueix sent la llengua de relació entre l'alumnat.
- La situació del castellà com a llengua de relació es repeteix en els cursos per a la prova d'accés cicles formatius de grau superior. Per això, igual que passa en el GES, l'alumnat usa el català sobretot en la seva relació amb el professor de català i algunes vegades, cal dir que cada cop més, amb la resta del professorat.
- En el curs de preparació per a l'accés a la universitat per a majors de 25/45 anys, també hi trobem alumnat que han estat escolaritzats en el seu país d'origen, per això no han estudiat el català i no són usuaris d'aquesta llengua.

COMPREENSIÓ ESCRITA

Tots els materials pedagògics utilitzats, ja sigui el llibre o el dossier i els materials complementaris de suport de la matèria i l'exposició del professor són en català. Aquest fet ajuda a l'alumne a ampliar el camp lèxic i el bagatge terminològic en tots els àmbits de coneixement.

Donat que el material didàctic és en català, l'activitat lectora en català es practica en totes les matèries, ja sigui en la lectura de textos com en la comprensió d'enunciats, proves, etc. El professorat és conscient de la importància d'aquesta habilitat lingüística en l'aprenentatge, per això s'intenta motivar a l'alumne de la seva utilitat.

No obstant això, cal assenyalar que gairebé s'ha perdut l'hàbit de la lectura, així doncs ens trobem amb alumnes que mai han llegit un llibre, ja s'hagin escolaritzat a Catalunya o fora de Catalunya.

La Formació Instrumental i el Graduat en Educació Secundària (GESO) són les formacions en què es treballa més la comprensió lectora.

- A la Formació Instrumental per tal de treballar la comprensió escrita :

A partir dels dossiers, es treballa força la comprensió lectora, tot i que sovint aquests recursos poden variar en el mateix nivell, segons el ritme d'aprenentatge dels alumnes. Aquest fet es troba més accentuat al primer nivell, en què l'aprenentatge és més individualitzat, però a mida que l'alumne va avançant, es va difuminant. Així a la resta de nivells, els alumnes treballen els mateixos continguts, al mateix temps i utilitzen els mateixos recursos i materials a l'aula segons el nivell que estudien. A més, l'enfocament globalitzat i multinivell afavoreix la interconnexió de continguts i el treball en grup, cosa que ajuda a desenvolupar la comunicació interpersonal en català i la col·laboració entre ells.

Activitats que reforcen la comprensió escrita:

- Al primer nivell es treballa l'alfabetització analítica i sil·làbica seguint un ordre de complexió creixent i emprant paraules del seu centre d'interès i entorn immediat que apareixen al dossier de l'àrea lingüística. Aquest treball es veu beneficiat del bagatge vivencial que l'alumne adult té, però perjudicat per l'escàs coneixement de la llengua catalana. La llengua emprada per alfabetitzar-se és el català amb material elaborat seguint un aprenentatge analític i sintètic. L'alumnat també disposa de dossiers per treballar vocabulari, comprensió, escriptura i lectura a naturals i socials .A matemàtiques, les explicacions també són en català, així com els exercicis de raonament lògic.
- A partir del segon nivell es continua treballant a partir de dossiers. Tot el material emprat i els recursos són en català, a excepció dels emprats en la matèria de castellà i d'anglès, dintre de l'àrea lingüística. Així mateix, es treballa contínuament la comprensió escrita a través de preguntes sobre el text.
- A tots els nivells i de manera transversal es treballa la competència digital i la personal, social i laboral mitjançant exercicis escrits en català que afavoreixen la seva autonomia i participació activa en la societat.
- Es realitzen proves on els alumnes han d'haver assolit els continguts treballats i a les proves hi ha exercicis de comprensió lectora en totes les àrees, fins i tot en la matèria

de matemàtiques i la resolució de problemes. A més , cada vegada l'alumnat ha de fer més tasques que impliquen comprensió lectora.

- En el GES es fan diverses activitats que reforcen la comprensió escrita que es descriuen a continuació:
 - El DECRET 161/2009, de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes estableix que la lectura s'ha de fonamentar en totes les matèries, així doncs, en tots els mòduls es fan lectures en veu alta a classe, s'analitzen textos, es comenten textos explicatius, enunciats...
 - En les proves de l'àmbit de la comunicació s'avalua, amb exercicis específics, la comprensió escrita.
 - S'aprofundeix en la comprensió escrita a través de tècniques d'estudi com l'esquema, el resum, el comentari de text i l'anàlisi de textos literaris.
 - Es coordina la lectura de llibres dintre del programa de Club de lectura entre els mòduls de l'àmbit de la comunicació. Així, a cada trimestre l'alumnat llegeix una obra literària (narrativa, teatre, poesia o assaig) ja sigui en llengua catalana o castellana .
- En el curs per a la prova d'accés a cicles formatius de grau superior tot el material, tant de les matèries comunes com de les específiques, és en català. Per tant, l'alumne ha de comprendre els continguts a què accedeix de forma escrita. D'altra banda, cal assenyalar que en la prova d'accés, l'alumnat pot demanar examinar-se en llengua castellana de qualsevol matèria excepte en el cas de català i anglès. Per això, l'interès d'alguns alumnes és limitat, ja que es consideren satisfets amb la superació de l'activitat de comprensió escrita de la prova de català.
- Una situació semblant passa en el curs per a la prova d'accés a la universitat per a majors de 25/45 anys. Els materials utilitzats són en llengua catalana. Tanmateix, a la matèria dintre de la fase general de comentari de text, l'alumnat pot triar de fer la prova en català o en castellà.

EXPRESSIÓ ESCRITA

L'expressió escrita és una de les habilitats que s'exercita i s'avalua més en la majoria dels ensenyaments, ja que en la majoria de formacions part de la qualificació s'obté de proves escrites. Tanmateix, en els primers nivells dels ensenyaments inicials de castellà i anglès, tal i com descriu el currículum, es treballen més les habilitats orals, entendre i parlar. Per això, tot seguit repassem l'expressió escrita en altres formacions:

- En la Formació Instrumental: L'aprenentatge de l'expressió escrita és gradual, tant pel que fa a ritmes com a grau de dificultat. Així, s'inicia per la comprensió a partir de la paraula-imatge fins que s'arriba a la producció de textos breus de forma autònoma. Cal assenyalar, que el fet que el català sigui llengua vehicular i que es treballi en totes les àrees afavoreix el complex aprenentatge d'aquesta habilitat, sobretot en un col·lectiu que pràcticament desconeix el català i no en són usuaris.
- En el Graduat en Educació Secundària l'alumnat ha de mostrar les competències bàsiques de l'expressió escrita i s'avalua en tots els exercicis i proves. El criteri que s'estableix és introduir exercicis d'expressió escrita més complexos així que se superen els diferents mòduls. Pel que fa als treballs i altres exercicis avaluable també són en llengua catalana. Només en poquíssims casos excepcionals, algun alumne demana lliurar aquests treballs en castellà.

Un dels elements significatius de l'expressió escrita és el canvi d'hàbits pel que fa a l'ús d'aquesta habilitat. Així, doncs, en els cursos en què hi ha persones més grans, generalment tenen més recursos i més competència en l'escriptura. En canvi, en els grups on l'alumnat és més jove, menor de 30 anys, trobem persones en què realment tenen moltes mancances de saber-se expressar de forma escrita. Per altra banda, l'ús de l'expressió escrita dels joves és a través de mitjans electrònics amb un registre col·loquial, fet que afecta a un ús correcte del text escrit formal.

Davant les mancances i la poca correcció de l'expressió escrita, el professorat, en coordinació amb el professorat de l'àmbit de la comunicació, corregeix i té en compte la correcció lingüística en les diferents proves avaluadores. Així doncs, la correcció lingüística s'incorpora en els criteris d'avaluació de tots els mòduls.

- En el curs de preparació per a la prova d'accés a cicles formatius de grau superior una de les habilitats que es treballa més en les matèries de llengües és l'expressió escrita, ja que és l'exercici amb més puntuació de la prova d'accés. Així, al llarg de curs l'alumnat ha de lliurar resums i redaccions en català que es corregeixen seguint els mateixos criteris de correcció de la prova.
- Pel que fa al curs de preparació per a l'accés a la universitat per a majors de 25/45 anys, també a causa de l'estructura de la prova, l'expressió escrita en català s'exercita i s'avalua en la matèria de català i en la de comentari de text. Per tant, és una de les habilitats comunicatives en què s'incideix més al llarg de la formació.

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

La majoria de les activitats extraescolars es dirigeixen a la Formació Instrumental i al GES. Les activitats escolars del centre pretenen aprofundir en els continguts curriculars dels mòduls, competències curriculars i transversals i matèries i en la transmissió de valors. Així, donat que el català és la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre, les activitats també es vehiculen en català. Del total d'activitats, el centre n'organitza al voltant de la meitat, metre que l'altra meitat restant es coordina des del programa municipal Descobreix Cambrils.

Les activitats conduïdes pel professorat del centre i les activitats que es presenten des del programa Descobreix Cambrils són en català. Tanmateix, algunes vegades es canvia al castellà quan un alumne pregunta un dubte amb aquesta llengua; aleshores, el professor que acompanya a alumnat en aquesta activitat ha de recordar que els alumnes entenen i parlen en català i que l'activitat s'ha de fer en aquesta llengua, igual que una hora de classe.

3.4.1.2. LA LLENGUA CATALANA COM A MATÈRIA CURRICULAR

EL CMFA Rosa dels Vents imparteix la matèria de llengua catalana en tots els ensenyaments que el centre ofereix, segons el Projecte curricular de centre (PCC). També les línies pedagògiques del PCC defineixen que, per una banda, s'intenta que tothom disposi de les mateixes oportunitats per desenvolupar les seves capacitats i aptituds i de prioritzar els continguts que siguin més funcionals, per tal que es puguin aplicar a la vida quotidiana. Per altra banda, també es persegueix transmetre els trets identitaris de la cultura catalana i s'intenta despertar el seu coneixement, el seu respecte i la seva estima.

- Formació Instrumental: El PCC estableix que un dels objectius del cicle és "Aprendre i millorar la comunicació oral i adquirir els sabers fonamentals de la comunicació escrita en les com a llengua vehicular i de llengües oficials a Catalunya, amb especial atenció a la llengua catalana per tal d'emprar-la com a llengua vehicular i de comunicació social i iniciar-se en la comunicació en llengua anglesa."
- No obstant això, després de diversos anys d'impartició d'aquest ensenyament i davant la dificultat que comporta per a persones no alfabetitzades iniciar-se en la lectoescriptura a partir de dues llengües (el català i castellà), es va introduir a partir del curs 2015-16 la modificació en el currículum del primer nivell de la formació instrumental. Aquesta decisió està lligada a la voluntat del centre d'aconseguir que el català esdevingui la llengua vehicular de l'alumnat. Així doncs, la dificultat d'assimilar l'aprenentatge de dues llengües

que no són pròpies de l'alumnat, ja que es tracta d'un col·lectiu majoritàriament de dones magribines i nois tutelats a centres d'acollida que venen d'Àfrica, ha comportat que en el primer nivell s'introdueixi la lectoescriptura només en llengua catalana.

L'alfabetització en català s'aprofundeix amb l'ús de la llengua oral en la competència curricular de medi natural, social i cultural en què tant en el continguts com en les activitats didàctiques es vehiculen i practiquen en expressió oral en català i es reforcen amb exercicis escrits. Cal assenyalar, però, que l'alumnat rep aquesta immersió lingüística només en l'horari escolar (8 hores setmanals), fet que es constata com a insuficient per a persones adultes, per tal que els permeti expressar-se de forma desimbolta en aquesta llengua que no els és pròpia.

En canvi, en els altres quatre nivells de la formació s'incorpora la competència lingüística en llengua castellana, seguint el currículum, i s'hi dedica una hora a la setmana. A més, a partir del segon cicle, s'introdueix l'aprenentatge de l'anglès. Donat que la capacitat de comprensió i expressió en català dels alumnes està menys desenvolupada i es considera que els aprenentatges que es produeixen a les àrees no lingüístiques juguen un paper rellevant, se segueix l'aprenentatge del català en tota la resta de competència curriculars i transversals.

L'ORDRE EDU/217/2022, de 23 de setembre per la qual s'estableix el currículum de la formació instrumental per a les persones adultes, fonamenta que s'emprarà normalment el català, com a llengua pròpia de Catalunya, com a llengua vehicular i d'aprenentatge de la formació instrumental. A l'article 4 sobre el tractament de les llengües, s'especifica que els principis del règim lingüístic del sistema educatiu, la regulació de l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials i el seu desplegament són d'aplicació a la formació instrumental. En acabar la formació instrumental, l'alumnat ha d'assolir un nivell de les dues llengües oficials equivalent al nivell A2 del Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR) i pot obtenir la corresponent equivalència de conformitat amb el règim de certificació de coneixements en la matèria.

La llengua catalana es treballa de forma diferent segons el nivell:

- 1r Nivell : Es treballa la lectoescriptura. L'alumnat parteix de la desconexió de la llengua, per tant, es parteix del coneixement i identificació de les lletres. A partir d'aquí, es treballa de manera sintètica i analítica i, principalment, amb imatges que il·lustren el significat dels mots.
- 2n Nivell : Els alumnes ja coneixen l'escriptura i funcionament de les paraules, per tant, produeixen frases i textos curts, principalment aquells que tenen una aplicació pràctica

o immediata a la vida quotidiana, com ara notes destinades a satisfer necessitats del seu entorn més immediat.

- 3r Nivell: En aquest nivell, es treballen textos que requereixen més habilitats lingüístiques. L'alumnat, en finalitzar aquest nivell, ha de ser capaç de realitzar un text breu, coherent i correcte. Treballen algun tipus de textos.
- 4t Nivell: En aquest nivell, es treballen textos que requereixen més correcció. L'alumnat, en finalitzar aquest nivell, ha de ser capaç de realitzar textos coherents, adequats a la situació i més extensos que en el nivell anterior. També han d'introduir-se en el gust per la lectura i conèixer algunes característiques dels textos de diversa tipologia textual, fins i tot, textos literaris.

A la matèria de llengua catalana es porten a terme les següents activitats i estratègies per afavorir el seu aprenentatge:

En la Formació Instrumental s'utilitzen models elementals d'autocorrecció tant dels errors de pronunciació i lèxic com dels d'organització sintàctica en l'ús del llenguatge habitual.

- Es treballa la memorització visual dels mots i la seva escriptura correcta i incorporació al lèxic de l'alumne i relació amb les altres matèries de les diferents àrees. També, en aquest sentit, es treballen recursos lingüístics que generen nou vocabulari i amplien el seu sentit i l'ús del diccionari.
- Al primer nivell es treballen els mots, al segon nivell les oracions curtes ordenades correctament al tercer, textos curts amb fluïdesa, velocitat i correcció i al quart, textos una mica més extenses i d'altra tipologia. S'apliquen els coneixements de puntuació i d'ortografia de manera progressiva.
- Una de les eines per treballar l'expressió escrita són els dictats, els quals es porten a terme a tots quatre nivells però amb dificultat creixent. Una altra eina és l'elaboració d'esquemes i resums, principalment al segon cicle.
- Les TIC són unes eines que ajuden a adquirir habilitats comunicatives a la formació instrumental ja que permet realitzar un treball adaptat a cada nivell i ritme d'aprenentatge. Es disposa d'una gran quantitat de recursos a la xarxa per tal de treballar (escriptura dels mots, ortografia, recerca de mots, estructura de les oracions...).

a) En el GES, el currículum indica que l'alumnat demostrï les competències comunicatives suficients per comprendre i produir missatges orals i escrits amb qualitat, autonomia i creativitat en llengua catalana. En els mòduls de l'àmbit comunicatiu en què s'exercita i s'avalua per tal que

l'alumnat adquireixi aquestes competències són els següents: literatura, llengua catalana I, llengua catalana II, llengua catalana III, taller d'escriptura creativa i literatura catalana (6 mòduls).

En tots el mòduls es treballa per aconseguir la competència comunicativa oral i escrita en llengua catalana, però a partir del currículum es fa més incidència en algunes habilitats. Així, en els mòduls de llengua catalana, s'incideix en la correcció ortogràfica i morfosintàctica, en la comprensió lectora i l'expressió escrita. En canvi, l'expressió oral s'avalua en el mòdul de literatura i de llengua catalana III. En el mòdul literatura l'alumnat ha de preparar una exposició sobre un tema d'uns minuts al mòdul de literatura del nivell I. En el mòdul Llengua catalana III hi ha una prova oral que consisteix a fer una lectura d'un fragment d'una notícia i una posterior conversa amb el grau de formalitat correcte al mòdul de llengua catalana III del nivell II. Els mòdul taller d'escriptura permet fixar la correcció lingüística i aprofundir en l'expressió escrita en diferents tipus de textos. Finalment, els mòduls de literatura permeten la consideració de la lectura com a font de coneixement i la creació de textos literaris, utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures i, en aquest sentit, el programa Club de lectura consisteix en la lectura d'obres literàries als dos nivells del GES.

Cal assenyalar que el currículum dels mòduls de llengua catalana i castellana són paral·lels, per això se segueixen i coordinen estratègies per tal que l'alumnat aconseguixi la competència lingüística i cultural d'ambdues llengües. Així, es coordinen les següents actuacions a partir de reunions periòdiques entre els docents de l'àmbit de comunicació :

- Relacionar l'ensenyament-aprenentatge del català i castellà.
- Posar en relleu les semblances entre les dues llengües.
- Optimitzar l'aprenentatge estalviant les repeticions de continguts teòrics.
- Emfatitzar, quan calgui, els trets idiosincràtics de cada llengua.

Un altre objectiu molt important, sobretot tenint en compte el col·lectiu del centre, és estimular l'aprenentatge per tal que l'alumne percebi la importància i la necessitat d'adquirir les habilitats comunicatives per seguir la seva formació o incorporar-se en el món laboral.

Les TIC són unes eines que ajuden a adquirir i treballar les habilitats comunicatives. En el GES s'utilitzen per:

- Aprofundir en la correcció lingüística a partir d'exercicis d'ortografia, morfologia, sintaxi i lèxic (en webs de l'edu365.cat, Itineraris d'aprenentatge, xtec...)
- Aproximació als diccionaris digitals
- Lectura i anàlisi de textos
- Redacció de textos
- Material didàctic i realització de tasques a través de la plataforma G-suite.

Pel que fa als nivells de llengua, es pretén que en el primer nivell del GES l'alumnat assoleixi el nivell B2 (Avançat Usuari independent) del MERC i en el segon nivell el C1 (Domini funcional efectiu Usuari experimentat).

Les proves i avaluacions internes indiquen que tot i aquestes activitats:

- L'ús majoritari del castellà com a llengua de relació entre l'alumnat repercuteix en un lèxic pobre del català (ús de barbarismes, construccions inadequades, abundant ús d'expressions col·loquials...).
- La manca d'hàbit en la lectura de la majoria de l'alumnat també afecta al cabal lèxic de l'alumnat.

Cal promoure activitats i reflexions sobre l'ús de la llengua catalana tant en la matèria de llengua catalana com en la resta de matèries. Per exemple, presentacions orals en català en totes les matèries.

- b) El Curs per a la prova d'accés a cicles de grau superior té un enfocament ben diferent al del GES. L'objectiu és superar la prova d'accés, així cal acreditar la maduresa en relació als objectius del batxillerat i el domini suficient de les llengües oficials. La prova avalua la comprensió i expressió escrita, no es treballa de forma específica l'expressió oral ni la comprensió oral. Per això els materials didàctics, la metodologia i l'avaluació se cenyeix als continguts i a l'estructura de la prova.

Per tal d'afavorir la transferència d'aprenentatges del català i el castellà i evitar repeticions sistemàtiques i l'anticipació d'aprenentatges, es coordina la programació dels continguts dels temaris de llengua catalana i castellana.

A la classe de llengua catalana es pretén consolidar els coneixements bàsics i de suficiència del català i sovint la comparació amb el castellà serveix per incidir en el coneixement de les dues llengües. En aquest curs es fa especial incidència en l'aspecte d'expressió escrita, ja sigui a través de resums com en l'elaboració de textos. Per una banda, aquests coneixements serviran per superar l'examen d'accés de català i, per l'altra, seran aplicables com a recurs procedimental per resoldre amb èxit les altres proves escrites.

Donat que la prova es demanen continguts morfosintàctics i lèxics, s'utilitzen les TIC per reforçar aquest continguts, mitjançant pàgines web com itineraris d'aprenentatge de nivell de suficiència.

Els continguts que es treballen en aquesta formació corresponen al nivell C1 del MERC, tot i que la superació de la prova de català no suposa l'obtenció de cap certificat.

Els resultats de la prova externa de l'accés a cicles formatius de grau superior, en què el 70% de l'alumnat que s'hi matricula supera la prova, indica que les estratègies de la formació estan ben orientades. Cal assenyalar, que es tracta d'un prova escrita i, per tant no avalua l'ús oral de la llengua catalana.

- c) El Curs de preparació per a la prova d'accés a la universitat també té com a objectius superar una prova d'accés que permet determinar la maduresa i la idoneïtat dels candidats per cursar estudis universitaris, així com la seva capacitat de comprensió i d'expressió escrita en qualsevol de les dues llengües oficials, amb uns continguts i una estructura molts determinats. Així, com que en la prova només s'avalua la comprensió i expressió escrita, durant el curs s'incideix en l'aprenentatge d'aquestes habilitats ; en canvi, per exemple, s'exercita poc l'expressió oral.

Donat que la temporització del curs és només de dues hores a la setmana, no es treballen les TIC com a reforç dels continguts. S'informa a l'alumne dels recursos més adients i profitosos per tal d'aprofundir i fixar allò que han d'assimilar.

També en el cas de l'alumnat que es presenta a la prova per a majors de 25/45 anys, més del 65% supera la matèria de llengua catalana, fet que indica que la preparació és correcta. Així, doncs, es té en compte el resultat de les proves de l'alumnat per tal de revisar la formació que imparteix el centre.

3.4.2. TRACTAMENT DE LA LLENGUA CASTELLANA

La llei 12/2009 del 10 de juliol d'educació de Catalunya certifica l'objectiu del trilingüisme, amb el domini del català, el castellà i una tercera llengua. És per aquest motiu que és molt important garantir el procés d'ensenyament i aprenentatge en aquestes matèries. Concretament, la matèria de llengua castellana hi és present de manera curricular en tots els ensenyaments que imparteix el centre:

- a) Formació Instrumental
- b) GES
- c) Curs de preparació a la prova d'accés a grau superior
- d) Curs de preparació per a l'accés a la universitat
- e) Ensenyament de llengua castellana

- a) Formació Instrumental: L'ensenyament i aprenentatge de la llengua castellana es porta a terme a partir del segon nivell. Així doncs, al segon nivell es porten a terme un aprenentatge de la llengua oral orientat a satisfer les necessitats més immediates i es treballa tant l'expressió oral com l'escripta i la comprensió oral i l'escripta. De tal manera que l'alumna que acaba el primer cicle pot obtenir un certificat acreditatiu equivalent a l'A1 del MECR. Als tercer i quart nivell, es continuen treballant les mateixes quatre dimensions. S'amplia el vocabulari i les competències comunicatives es van treballant de manera progressiva fins a poder assolir un nivell de coneixements equiparable amb l'A2 del MECR en acabar la Formació Instrumental.

En acabar aquesta formació l'alumnat ha de ser capaç d'aplicar les estratègies de comprensió i expressió per interpretar, crear i cercar informació i d'aquesta manera potenciar l'aprenentatge autònom de l'alumne. Per aquest motiu els continguts de correcció lingüística, la utilització de recursos, els exercicis de comprensió lectora, els exercicis d'expressió escrita i el tractament de la informació s'aniran treballant contínuament. Això vol dir que durant al segon nivell es comença treballant grafies, paraules, oracions i textos curts, com ara notes. Al tercer nivell, es continua amb textos curts de tipologies diverses, sempre de l'entorn més immediat i tenint en compte els centres d'interessos dels alumnes. I al quart nivell es continuen treballant textos de tipologia diversa i s'introdueixen continguts literaris.

Les TIC aplicades a l'aprenentatge de la llengua castellana són les següents:

- Diccionari digital
 - Exercicis de l'Edu365/Primària/llengua castellana (ortografia, etc.). Inclouen autoavaluació.
 - Exercicis de separació de síl·labes. Inclouen autoavaluació
 - Lectura i elaboració de textos curts
 - Recursos de fitxes interactives
 - Activitats interactives de diverses plataformes
- b) En el cas del GES, al currículum es formulen objectius encaminats a aconseguir que l'alumnat demostrï competències comunicatives suficients per produir missatges orals i escrits amb cohesió, precisió lèxica, correcció. També es fomenta l'interès tant en l'aprenentatge de la llengua castellana com incentivar la lectura. Per tal d'assolir aquesta fita s'han d'assolir unes competències comunicatives en llengua castellana. L'ensenyament d'aquesta matèria s'estructura en els següents mòduls: llengua castellana I, llengua castellana II, llengua castellana III i literatura castellana. Cadascun d'aquests mòduls incideix en l'aprenentatge i desenvolupament d'unues competències

determinades. A tots els mòduls es treballen les quatre dimensions comunicatives: la comprensió oral i escrita i l'expressió oral i escrita. Específicament al mòdul de llengua castellana I s'incideix en l'aprenentatge de mecanismes per a la correcció, cohesió i recursos per a la formació de nou lèxic aplicables a noves recerques de manera autònoma. Al mòdul de llengua castellana II, en canvi, s'incideix més en la morfologia i la sintaxi com a mecanismes per a la comprensió de textos i la seva creació amb coherència i correcció. Al mòdul de llengua castellana III s'amplien i es solidifiquen aquests aprenentatges, mecanismes i recursos per tal que esdevinguin realment competències comunicatives assolides i sòlides.

És molt important el fet que el currículum tant de llengua catalana com de llengua castellana són paral·lels, i per aquest motiu, es necessària la coordinació entre l'ensenyament d'ambdues llengües per afavorir l'assoliment de les competències comunicatives en ambdues llengües i fer-ho d'una manera constructiva i facilitadora.

Les TIC són unes eines que ajuden a treballar habilitats comunicatives i crear mecanismes que facilitin aprenentatges i noves recerques d'informació posteriors.

Alguns recursos i activitats són:

- Consulta de diccionaris digitals
- Lectura i reconeixement de diferents tipus de textos.
- Treball de mecanismes que ajuden en la correcció i cohesió de textos.
- Desenvolupar estratègies que ajuden en la comprensió i l'expressió de textos.
- Recursos i treballs a i des de la plataforma G-suite
- Recursos i jocs telemàtics

Al mòdul de literatura es treballen les competències comunicatives des d'una vessant més enfocada a la dimensió artística i al tractament de textos per tal d'arribar a la distinció de diferents estils, corrents, generacions i gèneres. Per desenvolupar el mòdul es porten a terme tant les TIC com altres tipus de recursos audiovisuals per tal d'estimular el gust per la lectura i el respecte a les opinions i creacions dels altres.

Pel que fa als nivells de llengua, es pretén que en el primer nivell del GES l'alumnat assoleixi el nivell B2 (Avançat Usuari independent) del MERC i en el segon nivell el C1 (Domini funcional efectiu Usuari experimentat).

- d) En el Curs per a la prova d'accés a cicles de grau superior l'alumnat ha d'assolir un domini de la llengua castellana que li permeti superar la prova d'accés. La prova avalua la comprensió i expressió escrita, no es treballa de forma específica l'expressió oral ni la

comprensió oral. Per això s'enforteixen els coneixements bàsics del castellà i s'augmenten fins a la suficiència. En aquest curs es reforça especialment l'expressió escrita amb diferents activitats d'elaboració de resums i la producció de textos. A diferència del que passa en català, la majoria de l'alumnat té un bon coneixent de la llengua castellana i en són usuaris, per això una de les dificultats és implantar una llengua estàndard, mínimament formal i despullada que col·loquialismes. Es coordinen i reforcen els continguts del castellà amb el català de forma que no es repeteixin els mateixos continguts

Els continguts que es treballen en aquesta formació corresponen al nivell C1 del MERC.

- e) El Curs per a la prova d'accés a la universitat també té com a objectiu superar una prova d'accés i posteriorment cursar estudis universitaris. En aquesta prova s'avalua la capacitat dels candidats en comprensió i expressió escrita. Així doncs, es dona més importància a la part escrita ja que l'expressió oral no és un requisit per superar l'examen. El currículum abraça continguts que van des de l'ortografia, fins a la morfosintaxi i el lèxic. Tots aquests continguts s'han de plasmar en una expressió escrita en registre estàndard, correcta, coherent i cohesionada.

D'altra banda, els continguts treballats a classe es reforcen a través de les TIC, especialment amb el recurs G-suite, on els alumnes poden trobar diversos recursos, materials i tasques per tal que puguin treballar de forma autònoma.

- f) Els cursos de castellà per a estrangers es regulen per la *Resolució de 10 de maig de 2013, per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, i a les llengües estrangeres d'aplicació als centres de formació d'adults del Departament d'Ensenyament*. Les competències que l'alumne haurà d'haver desenvolupat al finalitzar l'aprenentatge de cada una de les llengües s'han agrupat en tres dimensions: la dimensió comunicativa (inclou la comprensió lectora, l'expressió escrita i la comunicació oral), la dimensió literària i la dimensió actitudinal. En el nivell 1 es treballa la dimensió comunicativa, principalment la comunicació oral, tot i que també es treballa la comprensió lectora i la comunicació escrita.

La finalitat de la formació de llengua castellana 1 és que l'alumne sigui capaç de comunicar-se en la nova llengua per respondre a les necessitats personals més immediates i de subsistència, i sobre temes molt familiars o del seu entorn més proper.

En el nivell 2, a banda del desenvolupament de la dimensió comunicativa, s'introdueix la dimensió literària. Aquest nivell té per finalitat que, en acabar, els alumnes puguin comunicar-se en situacions properes i habituals, relacionades amb la vida quotidiana i amb el seu àmbit laboral.

En el nivell 3 es continuen desenvolupant les tres dimensions. Aquest nivell té per finalitat que els alumnes puguin expressar-se amb suficient fluïdesa per comunicar-se i mantenir la interacció en contextos coneguts i fer front a situacions habituals. Aquest nivell forma part del programa Club de lectura i, per tant, l'alumnat llegeix un llibre de lectura fàcil de la biblioteca municipal de Cambrils adaptat al nivell. Per altra banda, per tal de reforçar la comprensió i l'ús correcte de la llengua oral, l'alumnat que així ho desitgi pot formar part del programa **Hablamos**, programa que funciona des del curs 2021-2022, i quedar una hora a la setmana durant almenys deu setmanes amb un o una alumna del Centre, ja sigui de GES, cursos d'accés o d'anglès per parlar en castellà.

3.4.3. TRACTAMENT DE LA LLENGUA ESTRANGERA

EL CMFA Rosa dels Vents ofereix l'ensenyament d'una llengua estrangera en gairebé tots els ensenyaments que el centre ofereix, exceptuant els cursos de castellà i d'informàtica. La llengua estrangera és la llengua anglesa per la seva importància en l'àmbit laboral, de la cultura i l'oci i per ser la llengua de referència a Europa i al món.

Els ensenyaments on la llengua anglesa és present són:

- a) Formació instrumental (FI): s'introdueix l'alumnat en nocions bàsiques d'anglès al segon cicle.
- b) Educació secundària obligatòria per a adults (GES): l'alumnat ha de superar 4 mòduls de llengua anglesa.
- c) Cursos de preparació de proves d'accés a grau superior
- d) Curs per a la prova de l'accés universitat per a majors de 25 anys
- e) Ensenyaments de llengua anglesa, que porten a assolir el nivell A2.2 del marc comú europeu en referència a l'aprenentatge de llengües estrangeres. També es fa la preparació al nivell B1.

L'alumnat ha de ser capaç d'assolir els objectius propis de cada ensenyament pel que fa a la llengua estrangera i, com a fet general, cal que l'alumnat compregui i produeixi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, fent-los servir per comunicar-se i per iniciar un acostament que els engresqui per continuar estudiant la llengua.

Pel que fa a les TIC, cal de dir que es fan servir en cadascun dels cursos on la llengua estrangera forma part del currículum. Les TIC són una part important per tal d'aprofundir i ampliar els continguts que es van treballant a cadascun dels cursos, tant en sessions a classe com a casa.

Els objectius generals de cada ensenyament són:

- a) En la Formació instrumental s'introdueix a partir del segon cicle. En el tercer nivell es tracta de nocions molt bàsiques orientades a l'expressió i la comunicació oral de continguts molt bàsics, principalment relacionats amb la informació personal i l'entorn més immediat. En el quart nivell es continuen treballant les nocions més bàsiques de la llengua i s'amplia amb més vocabulari i correcció lingüística molt bàsica, sempre contextualitzada en entorns molt immediats i familiars.
- b) En el graduat en educació secundària es cursen en total 4 mòduls de llengua anglesa en els dos nivells.
 - Nivell I: Es pretén iniciar un primer acostament a la llengua anglesa per tal de començar a entendre i produir missatges senzills, de tipologia diversa i en diferents formats, aprendre normes bàsiques gramaticals i vocabulari.

Pel que fa a la llengua vehicular, es combina amb un ús adequat del català en moments concrets, ja que la gran majoria de l'alumnat s'enfronta a la llengua estrangera per primera vegada. L'ús del català s'abandona progressivament a mesura que s'avancen continguts durant el curs. Un ús més ampli de la llengua anglesa en aquest grup dependrà dels coneixements previs de l'alumnat. Al finalitzar el curs, els alumnes són avaluats oralment amb activitats adients al nivell. Pel que fa a les habilitats de comprensió lectora i expressió escrita, l'alumne ha d'extreure el significat de textos adaptats al nivell sobre temàtica diversa i plasmar-ho per escrit. També ha de saber expressar per escrit totes les informacions sobre la seva persona i dels altres, interessos, vida quotidiana, entre d'altres. Per desenvolupar la comprensió lectora també es fa servir textos online. Tant la comprensió oral com l'escrita ajuden que els alumnes enriqueixin el seu vocabulari i assimilïn l'estructura de la llengua anglesa. Al nivell 1 com el nivell 2, l'expressió escrita i lectora tenen les mateixes característiques, tot augmentant el nivell de dificultat en el segon nivell.

- Nivell II: Es continua l'aprenentatge per tal d'assolir els coneixements del nivell A2 del Marc Comú Europeu en Referència a les Llengües (MERC) i una utilització més autònoma de la llengua. L'ús de l'anglès per part del professor és l'habitual, tot i que, per facilitar un enteniment correcte d'apartats gramaticals concrets, es pot utilitzar el català

puntualment. La participació oral dels alumnes va augmentant a mesura que avancen els mòduls, se segueix l'objectiu que la producció sigui correcta (pronunciació, construcció de frases...). Els alumnes també escolten àudios, fragments de pel·lícules, vídeos adaptats i converses a classe. Al finalitzar el curs, els alumnes són avaluats amb una prova o exercici en llengua oral.

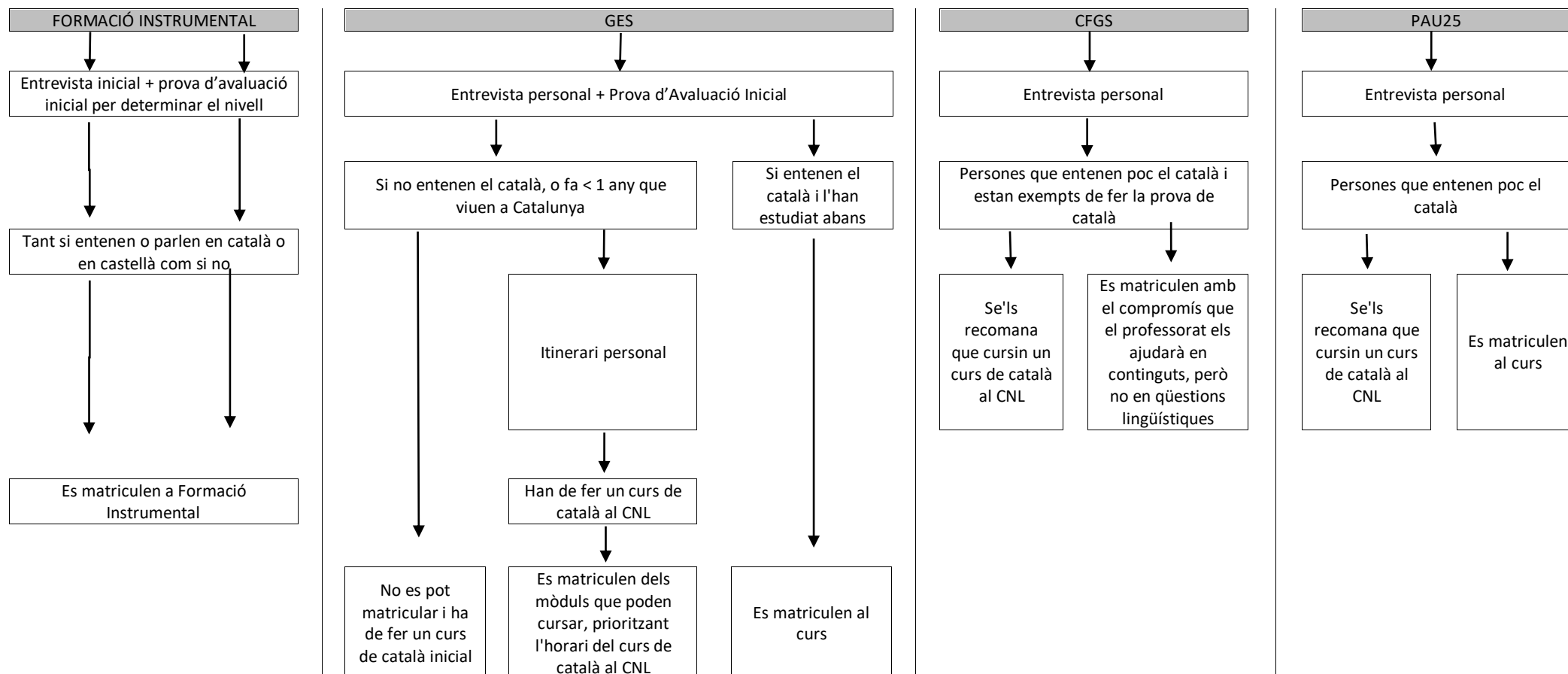
- c) Cursos de preparació de proves d'accés a grau superior i l'accés a la universitat per a més grans de 25 anys: L'objectiu és assolir els coneixements per superar les proves pertinents per l'accés al cicles de grau superior o universitaris. Els coneixements comprenen gramàtica, vocabulari, comprensió lectora i escrita. El nivell de referència del MERC és el B1, tot i que es fan servir eines del B2. Tant al curs preparatori a proves d'accés a cicles formatius de grau superior i al de proves d'accés a més grans de 25 anys, s'acostumen a fer les explicacions gramaticals en català, però el professor intenta que la llengua oral en anglès estigui present en la resta d'activitats. Com a norma general, és un grup que ha rebut una formació en llengua anglesa limitada que dificulta encarar la prova amb garanties. Per aquest motiu, i tenint en compte també que l'apartat oral no és una prioritat per la prova, es prioritza l'aprenentatge dels continguts a la classe més que l'ús oral de la llengua. Donat que les proves són escrites, la comprensió i expressió escrita són les habilitats que es reforcen més.
- En el curs de grau superior, els alumnes han de ser capaços de demostrar la seva comprensió lectora de textos de temàtica diversa i han de redactar un text que puntua el 50% de la nota.
 - En el curs d'accés a la Universitat per majors de 25 anys, la comprensió lectora correspon al 70% de la nota, 20% a redacció i 10% a apartats gramaticals.
- d) Ensenyaments inicials d'anglès es regulen per la RESOLUCIÓ ENS/1403/2018, de 21 de juny, per la qual s'estableix el currículum de llengües estrangeres als centres de formació d'adults del Departament d'Ensenyament. Aquests ensenyaments s'estructuren segons el currículum en 3 nivells que tenen com a objectiu final assolir els coneixements necessaris per acreditar el nivell A2.2 del MERC. Els continguts estan dividits en gramaticals, vocabulari i textos escrits i audicions adequats al nivell. En aquests cursos, la llengua oral de referència és sempre l'anglès. Tanmateix, cal assenyalar que en el nivell 1 s'utilitza tant la llengua catalana com l'anglesa durant les primeres setmanes del curs. En un principi, es fa acollida en llengua catalana per tal que l'alumnat s'acostumi a un ús regular de la llengua anglesa. El català s'abandona progressivament fins que la gran majoria de les comunicacions són en anglès.

L'alumnat del nivell 3 forma part voluntàriament del programa **Let's talk**, que funciona des del curs 2021-2022, i que consisteix en quedar una hora a la setmana durant almenys deu sessions per parlar en anglès amb un o una alumna dels cursos de castellà per a estrangers amb domini de la llengua anglesa.

3.4.4. ACOLLIDA D'ALUMNAT NOUINGUT

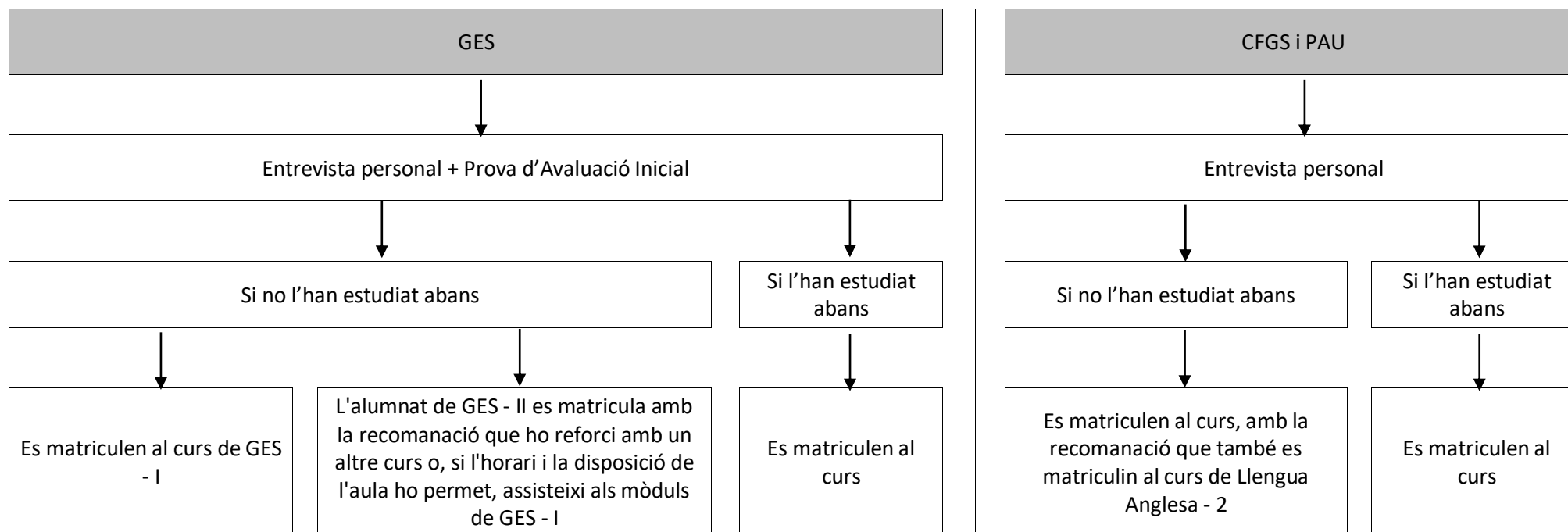
A continuació es presenten les actuacions que es duen a terme quan cal acollir algun alumne amb pocs coneixements de català, castellà o anglès. Cal assenyalar que en algunes formacions no es prenen mesures d'acolliment, sinó que es fa recomanacions per seguir l'ensenyament amb més garanties d'èxit.

3.4.4.1. Acollida en llengua catalana i castellana

3.4.4.2. Acollida en llengua anglesa

En llengua anglesa, l'acollida es fa en el GES i en els cursos per a la prova d'accés a cicles formatius de grau superior.

4. ACTUACIONS

En aquest apartat i, fruit de la diagnosi del Centre i d'un procés de reflexió en l'àmbit lingüístic, es defineixen diverses actuacions que la majoria es portaran a terme de forma periòdica cada curs escolar per tal de millorar i poder assolir els objectius del projecte educatiu. Les actuacions s'han estructurat per àrees de llengua, i hi consta una descripció, indicadors i responsables, a banda d'altres aspectes.

4.1. LLENGUA CATALANA

OBJECTIUS	ENSENYAMENT	ACTUACIONS	DESCRIPCIÓ	TEMPORALITZACIÓ	INDICADORS	RESPONSABLE
Augmentar la competència lingüística oral	GES	Campanya <i>Amb el professorat, fes servir el català</i>	- En els mòduls de llengua catalana es promouen activitats per identificar la competència lingüística oral de l'alumnat. - El professorat demanarà a alumnat que es comuniquin en català. - Al mòdul de literatura, l'alumnat prepara un tema i n'ha de realitzar l'exposició oral en català.	1r trimestre: activitats d'identificació de competència en català oral. 2n i 3r trimestre: augment de l'ús del català oral. (Anual)	L'alumnat usa el català amb les seves comunicacions orals amb els professors.	Professorat
Consolidar la correcció ortogràfica i gramatical	GES	Criteris de correcció ortogràfica	S'estableixen uns criteris de correcció comuns per als treballs i proves escrites.	- GES II: al llarg del curs. - GES I: a partir del segon trimestre (Anual)	En les proves escrites, els errors ortogràfics han de ser menors al 10% de la nota de la prova	Professorat
Desenvolupar l'expressió escrita	GES	Presentar un treball escrit en cada mòdul	L'alumnat ha de lliurar un treball escrit (mínim 3 fulls) en què es valora la recerca d'informació, la capacitat de síntesi, l'expressió escrita i correcció ortogràfica.	Al llarg de curs. (Anual)	El treball comptarà el 20 % de la nota del mòdul.	Professorat
Club de lectura	GES	Creació d'un club de lectura amb lectures per trimestres.	L'alumnat tria un dels llibres presentats pel club de lectura, el llegeix i el comenta al grup aula. Permet incidir en la millora del lèxic i correcció en català i en el gust per la lectura.	Al segon trimestre a GES II i al tercer trimestre a GES I	L'alumnat comparteix amb la classe la seva opinió o recomanació sobre la lectura.	Professorat
Padrins de lectura	GES	Lectura i comprensió lectora d'obres literàries de lectura fàcil.	Una hora a la setmana es treballa la lectura i la comprensió lectora entre alumnat de GES i una persona de suport.	A partir de novembre/desembre	L'alumne assisteix a les sessions i es treballen les fitxes de comprensió lectora.	Cap d'estudis
Adquirir un nivell de comunicació oral molt elemental	FI 1r Nivell	Es prioritza la comprensió i expressió del català oral a la competència de medi natural social i cultural una hora a la setmana.	A les sessions destinades a català oral es treballen continguts que responen a necessitats immediates de la vida quotidiana.	Al llarg del curs (Anual)	L'alumne participa expressant-se en català i utilitza lèxic treballat.	Professorat
Millorar la comprensió i l'expressió oral	FI Tots els nivells	Es realitzen dinàmiques d'expressió oral.	A totes les matèries es fan preguntes oralment a les alumnes, les quals han de respondre en català	Al llarg del curs (Anual)	L'alumne participa utilitzant el lèxic treballat i mostra capacitat de síntesi i interès.	Professorat
Millorar la comprensió escrita	FI A partir del 2n Nivell	Realització d'esquemes col·lectivament	Periòdicament es fan esquemes en conjunt a l'aula, per tal d'incidir més en els continguts treballats	Al llarg del curs (Anual)	L'alumne participa activament utilitzant lèxic treballat amb capacitat de síntesi	Professorat
Padrins de lectura	FI a partir del segon nivell	Lectura i comprensió lectora d'obres literàries de lectura fàcil.	Una hora a la setmana es treballa la lectura i la comprensió lectora entre alumnat de FI i una persona de suport.	A partir de novembre/desembre	L'alumne assisteix a les sessions i es treballen les fitxes de comprensió lectora.	Cap d'estudis

Incidir en el gust per la lectura i millorar el lèxic i comprensió lectora	FI A partir del nivell tres	Recomanacions de llibres de lectura fàcil.	Es realitza una visita a la biblioteca al primer trimestre i s'anima que l'alumnat es faci carnet de la biblioteca. Es presenten diversos títols i es recomana la seva lectura quan es presenten els gèneres literaris a grans trets.	Al segon trimestre	L'alumne comparteix amb la classe la seva experiència i parla del que li ha semblat el llibre.	Professorat
--	-----------------------------	--	--	--------------------	--	-------------

4.2. LLENGUA CASTELLANA

OBJECTIUS	ENSENYAMENT	ACTUACIONS	DESCRIPCIÓ	TEMPORALITZACIÓ	INDICADORS	RESPONSABLE
Millorar l'expressió oral	Formació Instrumental A partir del 2n Nivell	Prova oral	Descripció d'imatges i conversa sobre una situació quotidiana.	Una sessió cada trimestre. (Anual)	L'alumne ha adquirit el vocabulari bàsic pel nivell (rubrica).	Professorat
Fomentar la lectura i millorar la comprensió escrita	Formació Instrumental A tots els nivells	Lectura 10 min a final de la sessió/Visita a la biblioteca	Els alumnes tindran un llibre de lectura, el qual es facilitarà amb un servei de préstec a l'escola.	Tot el curs. (Anual)	L'alumne haurà d'exposar o explicar aquest llibre quan finalitzi la lectura.	Professorat
Club de lectura	GES Castellà 3	Lectura d'un llibre en castellà de la biblioteca municipal de Cambrils	L'alumnat tria un dels títols recomanats del club de lectura en castellà i després comenta la lectura a classe.	Al segon trimestre a GES I i al tercer trimestre a GES II Al segon trimestre a Castellà 3	Participació en l'activitat d'exposició de la lectura	Professorat
<i>Hablamos</i>	Castellà nivell 3	Pràctica de castellà oral.	Parella lingüística per practicar el castellà oral	A partir de novembre.	El programa consisteix en deu sessions d'una hora a la setmana.	Professorat

4.3. LLENGUA ANGLESA

OBJECTIUS	ENSENYAMENT	ACTUACIONS	DESCRIPCIÓ	TEMPORALITZACIÓ	INDICADORS/ AVALUACIÓ	RESPONSABLE
Introduir l'alumnat en l'aprenentatge de la llengua anglesa per preparar-lo de cara a continuar estudiant el GES.	Segon cicle FI	Treballar la competència lingüística en llengua anglesa en els nivells més bàsics de comprensió oral i expressió escrita.	Introducció de sabers relacionats amb l'entorn més immediat i satisfer les necessitats més bàsiques en llengua anglesa.	Tot el curs (Anual)	De procés: tasques periòdiques i a través de proves orals i escrites molt senzilles.	Mestra d'anglès
Millorar la competència en llengua anglesa de l'alumnat de GES	GES I, GES II	Afegir continguts propis als dos nivells per tal d'acabar l'etapa amb un nivell B1.	Ampliació de continguts a cada mòdul de l'assignatura per tal d'intentar assolir un nivell B1 al finalitzar GES II.	Tot el curs. (Anual)	Es faran proves a cada mòdul tant escrites com orals per comprovar que s'assoleixen els objectius.	Professor d'anglès
Millorar la lectura i l'escolta en llengua estrangera. Aprendre vocabulari nou.	GES I, GES II, Curs d'accés a grau superior i majors de 25.	Lectura de llibres en llengua anglesa.	Els alumnes podran descarregar-se un llibre per tal de treballar-lo individualment. Tindran l'enregistrament de la lectura, per tal de millorar la competència auditiva. Es farà un examen final del llibre escollit.	Cada trimestre. (Anual)	Exàmens a final de mòdul o trimestres, on s'avaluarà la comprensió lectora.	Professor d'anglès
Millorar l'expressió oral.	GES II	Representació d'un acte d'una obra anglesa.	Els alumnes hauran de preparar des del principi de curs un o més actes d'una obra teatral o similar. A final de curs l'hauran de representar en públic o enregistrar-la.	Final del tercer trimestre. (Anual)	- Es comprovarà que la competència oral millora a mesura que el mòdul avança. - S'avaluarà l'expressió oral a final de curs.	Professor d'anglès
Millorar la capacitat en llengua anglesa.	Tots els grups.	Preparació d'un projecte per accedir a la beca de mobilitat Erasmus +	Millorar la competència general en llengua anglesa.	Tot el curs (Anual)	Es comprovarà la millora en llengua anglesa una vegada finalitzat el projecte.	Professor d'anglès
<i>Let's talk</i>	Cursos d'anglès a partir del nivell 3	Pràctica de l'anglès oral.	Millorar la dimensió oral de l'anglès a partir de quedar una hora a la setmana per practicar la llengua	A partir de novembre	L'alumnat haurà de quedar almenys deu sessions d'una hora setmanal.	Professorat

Data de la darrera modificació: 3 de juliol de 2024